

# Orientalis en LA's koken met voor- en nawarmte tegen mijt

In het kader van Good Practices is aan een aantal teelthandelingen gerekend. Door middelen anders in te zetten of te vervangen door niet-chemische gewasbeschermingsmethoden wordt niet alleen het milieu minder belast, maar scheelt het de teler ook nog eens geld. De afgelopen tijd is een aantal van deze Good practices aan de orde geweest. Dit keer staat de toepassing van het voorverwarmen van lelies voor de warmwaterbehandeling centraal.

Tekst en foto: Arie Dwarswaard

In Orientallielies en LA-hybriden kunnen bollenmijt, bladaaltjes en woekerziek opbrengstderving zorgen. Een warmwaterbehandeling bij een hogere temperatuur dan 39°C was lange tijd niet mogelijk zonder een risico op kookschade. PPO-onderzoek liet vorig jaar echter zien dat er wel op 41°C kan worden gekookt als de partij voorafgaand en na afloop van de kookbehandeling 2 dagen wordt bewaard bij 20°C. Een nevenvoordeel van deze methode is dat er geen Actellic meer hoeft te worden gebruikt. Met name dat aspect kan bij een aantasting van mijt, bladaaltjes of woekerziek voor een aardige financiële besparing zorgen. Bovendien neemt de kans op milieubelasting door Actellic zo verder af en geeft de hogere kooktemperatuur een extra bolopbrengst. Voor het uitgebreide PPO-artikel zie BBV 184 pagina 22 en 23.

## BEREKENING

Voorbeeldbedrijf 2 (NOP):

- 20 ha tulp
- 20 ha lelie
- akkerbouwgewassen

### Theo Volkerts: 'Alles maar eens goed bekeken'

Lelieteler Theo Volkerts uit Sint Maartensbrug ging vorig jaar zelf aan de slag met de informatie die het onderzoek van PPO had opgeleverd. "In onze studieclub was PPO-onderzoeker Hans Kok komen vertellen over dit onderzoek. Ik had in 'Bernini' en 'Rialto' wat mijt gevonden; dit zijn allebei Orientalis. Mijn afweging om deze methode een keer toe te passen was de milieubelasting van Actellic en de hoge kosten voor dit middel. Ik heb opgeschreven hoe ik het hele proces heb aangepakt. Eén cel heb ik hiervoor opgewarmd tot 20°C. Daarin heb ik telkens twee kisten plantgoed geplaatst, die ik na twee dagen drie uur bij 41°C heb gekookt. Die drie uur is inclusief opwarmtijd en zal netto zo'n 2,5 uur geweest zijn. Met dataloggers heb ik de temperatuur gemeten, en die kwam iets boven de 41°C uit. Na het koken zijn de kisten eerst voor de droogwand in de schuur gezet op binnenlucht. Dat was nodig om snel af te koelen tot 20°C. Met een thermometer werd dit in dit gaten gehouden. Als de kisten voldoende waren afgekoeld gingen ze weer terug naar de warme cel voor twee dagen nawarmte. Daarna stonden ze een dag bij 10°C. Voordat ze weer teruggingen naar de cel op 1,5°C lieten we ze over de band lopen om ze weer voldoende los in de kist te krijgen. Ik heb toen de bollen bekeken op de aanwezigheid van mijten, en dat is via André Conijn ook nog op PPO gedaan. Er waren geen levende mijten meer te vinden."

Het op peil houden van de RV in de warme cel was geen probleem. "In het begin heb ik de vloer natgespoten. Toen eenmaal de eerste kisten weer uit de warmwaterbehandeling kwamen was dat niet meer nodig." Afgelopen voorjaar is het plantgoed de grond in gegaan. In de zomer stond het gewas er prima voor. Of er sprake is van een hogere opbrengst weet hij nog niet, omdat de Orientalis nog geroid moeten worden.



Koken met voor- en nawarmte kan in Orientalis een hogere bolopbrengst geven

### Uitgangspunt:

In ongeveer 5% van het voorbeeldareaal komt mijt voor.

Kosten Actellic: € 85,- per liter.

Bolbehandeling: druipnat spuiten met 0,5% Actellic.

Opname bij druipnat spuiten 400 l/ha (2 liter Actellic per ha = €170 /ha).

Opbrengst Orientalis en LA-hybriden per ha: respectievelijk € 77.000,- en € 48.825,-.

### Besparing deel 1:

Actellicbesparing in lelie bij een oppervlakte van 20 ha, waarvan 1 ha (5%) aangetast door mijt: 20 ha x 5% x € 170,- = € 170,- per jaar.

### Besparing deel 2:

Opbrengstverhoging zwaarder koken bij een oppervlakte van 20 ha, bestaande uit 10 ha met LA-hybriden en 10 ha Orientalis, waarvan 0,5 ha LA-hybriden (5%) en 0,5 ha Orientalis (5%) aangetast door mijt.

10 ha x 5% x 10% opbrengstverhoging x € 77.000,- = € 3.850,-

10 ha x 5% x 10% opbrengstverhoging x € 48.825,- = € 2.441,-

Totaal: € 6.291,- voor bedrijf 2 per jaar.

Besparing op bedrijf 2: € 6.291,- + € 170,- = € 6.461,- per jaar.